

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИШИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету комп'ютерних
інформаційних технологій

Ігор ЯКИМЕНКО

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

спеціальність – 124 «Системний аналіз»

галузь знань – 12 «Інформаційні технології»

Освітньо-професійна програма – «Системний аналіз»

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Форма навчання	Курс	Се- ме- стр	Лекції	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тре- нінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екз. сем	Залі к сем.
Денна	4	8	24	24	3	6	93	150	-	8

30.08.2024
[Signature]

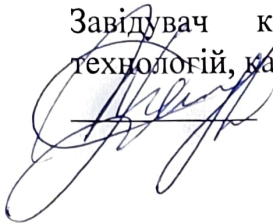
ТЕРНОПІЛЬ, 2024

Робочу програму склала доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій,

канд. пед. наук, доцент Інна ШИЛІНСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, протокол №1 від 26 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, кандидат філологічних наук, доцент Людмила Крайняк

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 124 «Системний аналіз», протокол № / від 30.08 2024р.

Голова групи
забезпечення спеціальності,
д. т. н., професор

Роман ПАСІЧНИК

Гарант ОПІ,
д. т. н., професор

Роман ПАСІЧНИК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Науково-технічний переклад»

1. Опис дисципліни «Науково-технічний переклад»

Дисципліна «Науково-технічний переклад»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 5	галузь знань – 12 «Інформаційні технології»	Вибіркова дисципліна Мова навчання - англійська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 124 «Системний аналіз»	Рік підготовки: <i>Денна</i> – 4 Семестр: <i>Денна</i> – 8 Індивідуальна робота: 3 год.
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Практичні заняття: <i>Денна</i> – 24 год. <i>Лекції</i> – 24 год.
Загальна кількість годин – <i>Денна</i> : 150 год.	Освітньо-професійна програма «Системний аналіз»	Самостійна робота: <i>Денна</i> – 93 год. тренінг: 6 год. індивідуальна робота: 3 год.
Тижневих годин: 18,75 год., з них аудиторних – 6 год. (лекції – 3 год., практичні заняття – 3 год.)		Вид підсумкового контролю <i>Денна</i> : – залік (8 сем.)

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД»

Метою вивчення дисципліни «Науково-технічний переклад» є формування у студентів компетентності інтерпретації і перекладу текстів науково-технічної тематики.

Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Науково-технічний переклад» є ознайомлення студентів із:

- основними видами, формами та способами перекладу науково-технічної літератури;
- лексико-граматичними та жанрово-стилістичними особливостями текстів науково-технічної літератури;
- формування та розвиток “softskills” у майбутніх ІТ-фахівців (навичок комунікативної співпраці, презентації інформації, гнучкості мислення/здібності адаптуватись, навичок міжособистісних відносин).

Завдання практичних занять полягають у формуванні та розвитку у студентів навичок перекладу, інтерпретації та трансляції текстів науково-технічної літератури; формування умінь відбирати ціннісно-сміслову інформацію з різноманітних наукових джерел на основі гнучкості мислення (періодичні видання, галузева література, у тому числі електронні видання); розвиток умінь і навичок опрацювання та презентації текстів науково-технічної літератури (здійснення усного або письмового повного перекладу, реферативного, анотаційного перекладу, перекладу експрес-інформації), розвиток навичок комунікації співпраці у процесі міжособистісної взаємодії).

Студент повинен знати:

- основні види і форми науково-технічного перекладу;
- лексико-граматичні та жанрово-стилістичні особливості текстів науково-технічної літератури;
- способи словотвору науково-технічних термінів;
- способи перекладу з української на англійську мову і навпаки, перекладацькі лексичні трансформації.

Студент повинен вміти:

- застосовувати перекладацькі лексичні трансформації під час перекладу науково-технічних текстів;
- перекладати науково-технічну документацію;
- здійснювати повний, анотаційний, реферативний переклад науково-технічної статті;
- презентувати інформацію під час комунікативної співпраці.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД»

Змістовий модуль 1. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу

Тема 1. Основні особливості науково-технічних текстів

Тема 2. Основні види і форми перекладу

Тема 3. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу. Переклад герундія і герундіальних зворотів

Тема 4. Переклад інфінітиву та інфінітивних конструкцій

Тема 5. Переклад дієприкметника та дієприкметникових конструкцій

Змістовий модуль 2. Лексичні та жанрово-стилістичні особливості науково-технічного перекладу

Тема 6. Лексичні проблеми науково-технічного перекладу

Тема 7. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу

Тема 8. Перекладацькі лексичні трансформації

Тема 9. Переклад науково-технічної документації

Тема 10. Переклад наукових статей і публікацій

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД»

Денна форма навчання

Тема	Кількість годин						Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	4 курс	
<i>Змістовий модуль 1. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу</i>							
Тема 1. Основні особливості науково-технічних текстів	4	4	8	1			поточне оцінювання
Тема 2. Основні види і форми перекладу	2	2	10				
Тема 3. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу. Переклад герундія і герундіальних зворотів	2	2	10				
Тема 4. Переклад інфінітива та інфінітивних конструкцій	2	2	10				тестування
Тема 5. Переклад дієприкметника та дієприкметникових	2	2	9				

конструкцій						
Змістовий модуль 2. Лексичні та жанрово-стилістичні особливості науково-технічного перекладу						
Тема 6. Лексичні проблеми науково-технічного перекладу	4	4	8	2	6	Оцінювання результатів виконання самостійної роботи, завдань під час тренінгу
Тема 7. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу	2	2	10			
Тема 8. Перекладацькі лексичні трансформації	2	2	8			
Тема 9. Переклад науково-технічної документації	2	2	10			
Тема 10. Переклад наукових статей і публікацій	2	2	10			
Всього год.	24	24	93	3	6	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Практичне заняття 1.

Тема 1. Основні особливості науково-технічних текстів.

Мета: ознайомити студентів з основними поняттями науково-технічного дискурсу, особливостями науково-технічної літератури, актуальними жанрами цієї галузі.

1. Визначення основних понять галузі.
2. Особливості використання термінологічних одиниць у науково-технічних текстах.
3. Спеціальні значення загальнонародної лексики у науково-технічних текстах.
4. Особливості жанрів і стилю науково-технічної літератури.

Практичне заняття 2.

Тема 2. Основні види і форми перекладу.

Мета: ознайомити студентів з основними видами та формами науково-технічного перекладу, особливостями їх перекладу.

1. Повний письмовий переклад
2. Анотаційний переклад.
3. Реферативний переклад.

Практичне заняття 3.

Тема 3. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу. Переклад герундія і герундіальних зворотів.

Мета: формувати уміння адекватного перекладу граматичних часових форм, формувати уміння адекватного перекладу герундія і герундіальних зворотів у науково-технічних текстах.

1. Часові форми дієслова.
2. Переклад герундія у функції підмета.
3. Переклад герундія у функції додатка.
4. Переклад герундія у функції обставини. Герундіальний зворот.

Практичне заняття 4.

Тема 4. Переклад інфінітива та інфінітивних конструкцій.

Мета: формувати уміння адекватного перекладу інфінітиву та інфінітивних конструкцій у науково-технічних текстах.

1. Переклад інфінітиву у функції підмета.
2. Переклад інфінітиву у функції додатка.
3. Переклад об'єктного предикативного інфінітивного звороту.

Практичне заняття 5.

Тема 5. Переклад дієприкметника та дієприкметникових конструкцій.

Мета: формувати уміння адекватного перекладу дієприкметника та дієприкметникових конструкцій у науково-технічних текстах.

1. Дієприкметник I та дієприкметниковий зворот.
2. Дієприкметник II та дієприкметниковий зворот.
3. Звороти зі сполучними словами *given* та *granted*, утвореними від дієприкметника II.

Практичне заняття 6.

Тема 7. Лексичні проблеми науково-технічного перекладу.

Мета: ознайомити студентів зі способами перекладу лексичних одиниць, загальнонародних слів у науково-технічних текстах, розвивати гнучкість мислення під час вибору адекватного лексичного відповідника.

1. Спеціальні значення загальнонародних слів у науково-технічних текстах.
2. Переклад слів реалій.
3. Переклад інтернаціоналізмів і псевдоінтернаціоназмів.
4. Переклад неоднозначних слів.

Практичне заняття 7.

Тема 8. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу.

Мета: ознайомити студентів зі способами словотвору науково-технічних термінів, труднощами, що виникають під час перекладу науково-технічних термінів.

1. Міжгалузева і внутрішньо-галузева омонімія термінів
2. Переклад префіксальних термінів.
3. Переклад суфіксальних термінів.
4. Переклад складних термінів.

Практичне заняття 8.

Тема 8. Перекладацькі лексичні трансформації.

Мета: ознайомити студентів з можливостями та доцільністю використання перекладацьких лексичних трансформацій у науково-технічних текстах, розвивати гнучкість мислення під час вибору адекватного способу перекладу.

1. Словникові відповідники.
2. Конкретизація значення слова.
3. Генералізація значення слова.
4. Додавання слова, вилучення слова.

Практичне заняття 9.

Тема 9. Переклад науково-технічної документації.

Мета: формувати навички перекладу текстів науково-технічних літератури (науково-популярна література, патенти, технічні інструкції, технічна реклама).

1. Переклад науково-популярної літератури.
2. Переклад технічних інструкцій і технічної реклами.
3. Переклад патентів.

Практичне заняття 10

Тема 10. Переклад наукових статей і публікацій.

Мета: формувати навички перекладу текстів наукової статті з різних галузей техніки.

1. Повний письмовий переклад наукової статті.
2. Реферативний переклад наукової статті.
3. Анотаційний переклад наукової статті.

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань з перекладу науково-технічної літератури, що спрямовані на поглиблення знань та навичок, які здобуваються і формуються під час аудиторної роботи. При цьому студенти повинні мати можливість самостійно проконтролювати результати навчання, для чого їм рекомендується відповідна наукова, науково-методична, довідкова та періодична література. Крім того, виконання завдань для самостійної роботи підвищує відповідальність студентів за якість власної професійної підготовки. Самостійно засвоєний матеріал виноситься на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Самостійна робота з дисципліни «Науково-технічний переклад» передбачає написання реферату відповідно до вибраної теми та його представлення на занятті у формі виступу перед аудиторією з використанням технічних засобів.

Тематичний контекст

1. Роль обміну науково-технічною інформацією між країнами на сучасному етапі
2. Основні риси і особливості науково-технічних статей
3. Основні особливості термінологіки ІТ-фахівців
4. Способи утворення термінологіки
5. Особливості терміносистем сучасних галузей науки й техніки
6. Способи утворення термінологіки ІТ-фахівців
7. Тематичні групи термінів ІТ-фахівців
8. Професійний англомовний жаргон: особливості функціонування і перекладу
9. Переклад загальноживаних слів у професійному мовленні ІТ-фахівців
10. Розмовні елементи в англійських науково-технічних текстах
11. Переклад інтернаціоналізмів та псевдоінтернаціоналізмів в науково-технічних текстах
12. Переклад пасивних форм дієслова в науково-технічних текстах
13. Переклад сталих необразних фраз в науково-технічних текстах
14. Лексико-фразеологічні особливості повного перекладу патентних заявок
15. Особливості машинного перекладу

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Тренінг: Практика перекладу науково-технічної літератури

Мета тренінгу: формування у студентів навичок перекладу та інтерпретації науково-технічної літератури.

Завдання тренінгу: розвиток умінь і навичок опрацювання та презентації текстів науково-технічної літератури під час виконання основних видів перекладу текстів науково-технічної літератури:

1. Виконання повного письмового перекладу науково-технічної статті
2. Виконання реферативного перекладу науково-технічної статті
3. Переклад анотації англійською мовою

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Науково-технічний переклад» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- контрольна робота;
- залік.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Науково-технічний переклад» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

8 семестр

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
Поточне опитування	Модульний контроль	Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (теми 1-5)	(теми 1-5) 1) тестові завдання (40 балів) 2) письмовий переклад – 60 балів	Визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (теми 6-10)	(теми 6-10) 1) тестові завдання (40 балів) 2) письмовий переклад – 60 балів	Оцінка за виконані завдання – макс. 100 балів	Оцінка за виконання реферату/ презентації макс. 100 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор Epson EB-505	1-10
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2018. 656 с.
2. Скрєбкова-Пабат М. А. Технічний переклад: елементи теорії та практика. Англійська мова: навч. посібник. “Новий світ-2000”, 2020. 204 с.
3. Mitchel J. B. A., Florescu-Mitchel. A. I. A practical guide to scientific and technical translation. Publishing style and terminology. World Scientific. 2022. 188 p.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Olohan M. Scientific and Technical Translation. Routledge, 2015. 262 p.
<https://docplayer.net/50229466-Scientific-and-technical-translation.html>
2. Kruger F. The Interface between Scientific and Technical Translation Studies and Cognitive Linguistics. Frank and Timmer GmbH, 2016. 489 p.
3. International Journal of Computing
<https://www.computingonline.net/computing/issue/archive>
4. Iryna Khomytska, Vasyl Teslyuk, Iryna Bazylevych, Inna Shylinska. Approach for minimization of phoneme groups in authorship attribution. *International Journal of Computing*. 2020. Volume 19. Issue 1. P. 55 – 62.
<https://computingonline.net/computing/article/view/1693/893>
5. Shylinska I. Ways of Information Technology Terminology Formation. *Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць*. Випуск LXXVIII. – Херсон, Видавничий дім «Гельветика», 2019. С.89 – 92.
<https://pa.journal.kspu.edu/index.php/pa/article/view/579>
6. Patent translations: Filing vs. Information. Access mode:
<https://www.accreditedlanguage.com/translation/patent-translations-filing-vs-information/>
7. Шилінська І., Штохман Л., Молотай Л. Лексико-синтаксичні особливості перекладу науково-технічної статті. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Том 34 (73) № 2 Том 1, 2023. С. 221 – 225. DOI
<https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.2.1/38>